

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :123

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/2337) esas numaralı Kanun Teklifi'nin komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcü olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Şimdi, gündemimizde İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/2343) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükûmeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Sayın Kurtulmuş tarafından 14/8/2024 tarihinde Meclis Başkanlığına

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :124

sunulan teklif 15/8/2024 tarihinde esas komisyon olarak Dışışleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, Komisyonun saygıdeğer üyeleri; Libya tarafının talebiyle kardeş ülkeye gönderilen ve yine Libya Meşru Hükûmetinin talep ve arzusu doğrultusunda ve yüce Meclisimizin 2 Ocak 2024 tarihinden itibaren yirmi dört ay uzatılmasını 30 Kasım 2023 tarihinde kabul ettiği tezkereyle Türk Silahlı Kuvvetlerimiz unsurlarının kardeş ülke Libya'daki istikrar ve güven ortamının devamı ve Libya'da ortak bir silahlı kuvvetlerin teşkili hedefli katkıları devam etmektedir. Dolayısıyla Türk kuvvetlerinin Libya'daki statüsünün ahdî bir zemine kavuşturulması hem Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımızın çıkarı hem de Türkiye'nin gittiği her ülkede meşru ve ahdî zeminlere riayetle hareket ettiğine dair uluslararası toplum nezdindeki itibarımızın devamı için elzem görülmektedir. Bu meyanda, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükûmeti arasında Türk kuvvetlerinin statüsüne ilişkin mutabakat muhtırası 3'üncü Antalya Diplomasi Forumu marjında Millî Savunma Bakanımız Sayın Yaşar Güler ile Libya Millî Birlik Hükûmeti Başbakanı ve Savunma Bakanı Abdülhamid

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :125

Dibeybe arasında 1 Mart 2024 tarihinde Antalya'da imzalanmıştır. Bahse konu muhtıra istisnai bir tasarruf teşkil etmemektedir. Kuvvet bulundurulmuş ülkelerle imzalanan kuvvetlerin statüsü metinlerine benzerdir. Keza muhtıra, sadece Libya'daki Türk kuvvetlerinin statüsünü güvence altına almakla kalmayıp aynı zamanda eşit egemenler ilkesi çerçevesinde kardeş Libya'nın haklarını da gözetmektedir. Bu doğrultuda, muhtıra, Libya'da görevlendirilen Türk kuvvetlerinin uyacağı kurallar, tahsis edilen taşınır ve taşınmaz malların kullanımı ve mülkiyeti, askerî malzemelerin depolanması, kara, hava ve deniz araçlarının kullanımı, mal ve hizmet alımı, altyapı kurulması ve iletişim, Türk kuvvetlerine uygulanabilecek mali ve hukuki süreçler konularında ayrıntılı düzenlemeler içermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu mülahazalarla bahse konu metnin karşılıklı iç onay süreçlerinin mümkün olan ivedilikle tamamlanarak metnin yürürlüğe girmesini, kardeş ülkedeki TSK mensuplarımızın hak ve statülerinin güvence altına alınması ve Libya'yla egemen eşitlik ilkesi çerçevesindeki kardeşlik ilişkilerimizin pekişerek devamı için önemli değerlendiriyoruz. Bu çerçevede, anılan mutabakat muhtırasının onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifinin kabul edilmesini yüksek tensiplerinize saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Görüşü olan veya soru sormak isteyen arkadaşlarımız...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :126

Sayın Eren'e, sonrasında Sayın Özcan'a ve Sayın Emre'ye söz vereceğim.

Sayın Eren, buyurun.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu anlaşmayla ilgili şimdi Trablus merkezli Libya Birlik Hükûmeti iç savaşın bir tarafı olmakla birlikte bu çatışmalı dönemde birçok sivilin katledildiği eylemlerden sorumlu tutuluyor. Dolayısıyla, biz Türkiye'nin savaş suçlarına yardım eden bir ülke olmasını çok doğru bulmuyoruz hani bu anlamda. Dolayısıyla, en nihayetinde ilkesi olarak iç savaşın devam ettiğinden ve Libya'nın fiilen bölünmüş olduğundan yola çıkarak anlaşma yapılan hükûmetin meşruiyeti tam olarak sağlanana kadar herhangi bir askerî anlaşmanın yapılmamasından yanayız.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ederim.

Sayın Özcan, buyurun lütfen.

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Libya 2 hükûmete dönüşmüştür; Yerel Millî Birlik Hükûmeti ve General Hafter Hükûmeti. Türkiye Cumhuriyeti Millî Birlik Hükûmetini tanımaktadır, görüşmektedir ancak General Hafter Birlikleriyle de temas hâlinedir. Bu, dünya basında haberler çıkıyor, Hafter'le görüşmelerle ilgili bu haberler gerçeği yansıtıyor mu? Bunlarla ilgili yasal düzenlemeler olmadan, yürürlüğe girmeden Libya'daki askerlerimizin herhangi hukuki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :127

süreç içinde bir sıkıntıyla bir araya geldiler mi, gelmediler mi? Geldilerse hangi hukuki süreçte çözüm yolları bulmuşlardır?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Sayın Emre, sonrasında Sayın Ergun...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Kısaca bir soru soracağım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) - 2023 Ocakta Libya mahkemeleri yanidaha doğrusu Libya'da bir mahkemenin bir önceki mutabakat muhtırasını iptal ettiği, askıya aldığı haberleri çıktı. Yine, aynı şekilde, Trablus'taki hükûmetin Türkiye'ye "Bu kararı çok da ciddiye almayın." dediği, işte, Reuters haberi var önümde, orada yazıyor. Bu olayın aslı nedir tam olarak? Yani, bu mahkeme kararının kapsamı, Türkiye'nin bu karara bakışı meseleleri nedir?

Teşekkürler.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ergun...

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi, bu mutabakat metni Libya'da bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının statüsünü belirlemek üzere ve o buldukları süreç içerisinde de orada uyacakları kurallarla ilgili bir mutabakat metni. Şimdi, peşinen söyleyeyim: Bu anlaşmanın giriş kısmında anılan 27 Ekim 2019 tarihli Mutabakat

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :128

Muhtırası'na biz parti olarak "hayır" oyu vermiş idik dolayısıyla bu anlaşmaya da "hayır" oyu vermeyi düşünüyörüz aynı şekilde. Bunun değişik sebep sebepleri var; bunlardan biri, her şeyden önce Libya konusunda tüm mutabakat muhtıralarını komisyonumuz ve Genel Kurul peyderpey onaylıyor ama Libya tarafında hiçbir onay yok şu ana kadar, bildiğimiz kadarıyla hiçbir onay yok, eğer bilgimiz yanlış ise Sayın Bakan Yardımcımız düzeltebilir. Yani, tek taraflı onaylamalarla bu metinlerin uygulanması nasıl olacak? Zaten bildiğimiz kadarıyla Libya'da mevcut hükûmetin uluslararası anlaşma yapma yetkisi de kalmamış durumda. Nitekim, bir nevi -tabirimi hoşgörün lütfen- hülle yaparak biz "anlaşma" sözcüğü yerine "mutabakat" sözcüğünü kullanıyoruz burada. Şimdiye kadar metinlerde hep "anlaşma" sözcüğü var idi, burada "mutabakat" sözcüğünü kullanıyoruz. Yani, Libya'da iki başlı bir yönetim var, bunlardan biriyile askerî alanda iş birliği yürütölen ilişkilerin ülkenin huzur ve istikrarına ne gibi bir katkıda bulunacağı konusunu da sorgulamak durumundayız.

Ayrıca, Sayın Özcan'ın belirttiğı gibi, bu ay içerisinde oradaki kuvvet temsilcilerimizin ülkedeki diğer yönetimle de bir araya geldikleri hususunu Türkiye'den değil, Libya'daki ve uluslararası bazı alanlardan duyduk. Söz konusu temsilcilerimizin Bingazi'de Hafter yönetimiyle yaptıkları temaslar hakkında bir bilgi var mı, gerçek mi? Eğer gerçek ise bu nedir? Bununla ilgili bir bilgi verilebilir mi?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :129

Evet, sorularım bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Sayın Canbey...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ben de Sayın Bakanımıza bir soru sormak istiyorum.

Tabii, Libya bizim tarihsel olarak dost ve kardeş ülke olarak bildiğimiz bir yer. Tarihsel olarak da hem sosyal anlamda hem de devletler arası ilişkileride her zaman iyi ilişkilerimiz olmuş. Tabii, ben,burada Türkiye'nin orada olmasını, bu mutabakat metnini imzalamasını, oraya asker göndermesini barışçıl bir çabadır diye düşünüyorum. Libya'nın huzur ve güvenliği için orada barışın sağlanmasıyla alakalı Türkiye'nin elbette katkısı olacaktır. Ben, Sayın Bakanımızın, bu konuyla ilgili de barışla ilgili yapılan çalışmalarla ilgili de bilgi vermesini rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen yok.

Nuh Bey, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, ben elimden geldiği kadar parça parça sorulara cevap verip diğer yetkili arkadaşlarımızdan da bu konuda uzmanlıkları çerçevesinde destek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :130

alacağım.

Öncelikle, Türkiye'nin Libya daki konumu belli. Libya'nın bölünmesinin önüne geçen ülke aslında Türkiye çünkü Türkiye müdahil olmasaydı, davet gelmeseydi Libya'daki var olan Birleşmiş Milletlerin tanıdığı meşru hükûmetten davet gelmese ve Türkiye buraya müdahil olmasaydı zaten şu anda Libya'dan değil, parçalanmış bir bölgeden bahsediyor olacaktık. O yüzden, Türkiye'nin temel politikası, Libya'nın bütünlüğünün devamı, güvenliğinin sağlanması, iki taraf arasında yani doğu ile batı arasında mümkün olan en kısa sürede uzlaşılan bir hükûmetin oluşturulması ve ülkenin yekpare bir şekilde kendisini yeniden inşa etmesi. Bu temelde de böyle bir güven ortamının tesisi, uzlaşının oluşturulması temelinde Türkiye bölgedeki, Libya'daki bütün taraflarla elinden geldiğince diyalogunu sürdürmeye çalışıyor, bütün tarafları bu ortak yapının oluşturulması için teşvik etmeye çalışıyor. Bu anlamda, Bingazi'de de Türkiye'nin varlığı var, doğu tarafında da var, batı tarafında da var. Bu anlaşma da, az önce bahsettiğimiz, bizim oradaki silahlı kuvvetlerimizin zaten varlığıyla ilgili değil, statüsüyle ilgili olan bir anlaşma, o yüzden zaten diğeri bizim konumuzun dışındaydı, daha çok biz oradaki var olan birliklerimizin statüsü ne olacak, bu konuda bir anlaşmaya ulaşmaya çalıştık. Var olan anlaşmanın da karşı tarafı zaten yine Birleşmiş Milletlerin tanıdığı resmî Libya hükûmetidir. bu konuda ekleyecek olan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :131

arkadaşlarımız varsa...

METİN ERGUN (Muğla) - Onay süreçleri...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın, buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Evet, Sayın Bakan Yardımcımız kısaca özetlediler. Benim söz almam nedenim: Türkiye Büyük Millet Meclisinde Libya tezkeresi görüşüldüğünde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ben konuşmuştum. Allah'a şükür tarih bizi mahcup etmedi, kötü senaryolar, kötü beklentiler vuku bulmadı. Bu anlamda gerçekten böylesine güzel bir öngörüyle bu antlaşmaya vesile olanlardan Allah razı olsun, teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bakınız, Libya'yı sadece tek başına, yeknesak bir ülke olarak görmemek lazım. Jeostratejik olarak bir konum itibarıyla da değerlendirdiğimiz zaman, Doğu Akdeniz'in olmazsa olmaz bir paydaş. Yani Sayın Bakanımız ifade ettiler, bir kere sulhusalah eyledik biz orada, bir kardeş kanı akmasını önledik, bir. Bu çok önemli bir kazanım ve burada da Birleşmiş Milletlerin zaten bizim muhatap alacağımız... Yani Allah korusun, bir demokratik ülkede düşünebiliyor musunuz, her ülkede olabilecek bir gece bir grup çıkacak, kendini gayrimeşru, "Ben buranın ortağıyım, ben de burada yetkiliyim, hükümran olacağım." dediğinde bunu tanıma olanağı var

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :132

mı ya? Böyle bir şey olabilir mi? Burada tanınacak. Evet, iki grup arasında Meclis lağvedilmiş, yok hükmünde. Efendim, dışarıdan bazı güçler tarafından yönetilen bir yapı. Egemenlik iddiasında. Ben onu muhatap mı alacağım? Hayır efendim, ben gerçekten uluslararası anlaşmalarla bağlayıcı hükümler altında olan ve binlerce yıllık devlet geleneği olan bir yapının mensubu olarak -Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini kastediyorum- elbette ki muhatabım legal yapı olacaktır ve böylesine yola çıkıldı ve orada "Fizan'a gidiyoruz, Mehmetçiğimiz şöyle olacak, böyle olacak. İşte, yazıktır, şudur budur. Ne işimiz var orada?" diyenlere gerçekten hem bir... Tarih hükmünü daha önce vermişti, 1911'de Gazi Paşa oraya tebdili kıyafetli 2 defa gitti ve gerçekten onun da amacı orada bağımsız, hür, ayakları üzerinde duran, İtalya'nın, şunun bunun egemenliği altında yaşamayan bir Libya yapısını hayata geçirmektir. Bugün de bizim bu Libya mutabakatı bağlamındaki yegâne nedenimiz, birinci dereceden oradaki, bu, kardeş kanının durması, artı, bunun vuku bulması hâlinde bölgede bir ateş topuna dönüşecek olmasıydı ve inanın, bakın, bu tezkereden sonra, bu mutabakattan, bu anlaşmalardan sonra, çok şükür, ne bizim orada görevli sivil ya da askerî hiçbir personelimiz çok büyük bir sıkıntı yaşamadı ama en önemlisi, bölgede istikrar temin edildi, Doğu Akdeniz'de artık barış rüzgârları esti ve anlaşmalar peşi peşine geldi. Dolayısıyla, ben gerçekten çok anlamlı buluyorum bu anlaşmayı ve partim adına da çok açık, net bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :133

şekilde desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Ergun da sordu. Bu anlaşmaların Libya'daki onay süreçleri hakkında Sayın Bakan Yardımcısı ve ilgili arkadaşlardan bir yanıt alamadık. Yani sadece bu değil diğer, deniz hukuku ile ilgili olan anlaşma ile ilgili de bizim burada milletvekillerimizden kimler vardı bilmiyorum ama Türkiye Büyük Millet Meclisinde biz Libya'dan gelen milletvekilleriyle bir toplantı yapmıştık. Orada olan arkadaşlardan kim vardı, hakikaten hatırlamıyorum ama her partiden temsilcilerimiz vardı. Ben çok iyi hatırlıyorum ki Libyalı mevkidaşlarımız yapılan anlaşmaların yürürlüğe girmediğini, girmesi için de bir yani orada bir, bu sorunun çözülmesi gerektiğini vurgulamışlardı o dönem. Sonrasında ne oldu bilmiyorum çünkü değişik, işte, mesela önümde, yine, başka bir, basında okuduğumuz anlaşma var. "Trablus İstinaf Mahkemesi Ulusal Birlik Hükûmetinin Türkiye ile hidrokarbon alanında iş birliğine ilişkin 2022 yılında imzaladığı mutabakat zaptının iptaline karar verdi." Bunlar doğru mu? Yani yaptığımız anlaşmalar oradaki ihtilaf nedeniyle yürürlüğe girmiyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Hangisi yürürlüğe girdi, hangisi girmedi? Biz ne yapabiliriz? Yani Parlamento olarak biz de "Engellensin." demiyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :134

Özellikle kıta sahanlığına ilişkin anlaşmaya destek verdik, bütün partiler destek verdi. Asker gönderme hususunda biz ihtilaf olduğu için karşı çıktık ama destek verdiğimiz anlaşmaların da yürürlüğe girmediğini okuyoruz, duyuyoruz. Bu durum nedir?

Ayrıca -bir tekrar gibi olacak, Sayın Talih Özcan da vurgu yaptı- şimdi, asker gönderilmesine kimimiz destek verdi, kimimiz karşı çıktı, Meclisten karar çıktı ama bunun oradaki birliklerimizin durumuna ilişkin metni şimdi bugün önümüze geliyor. Yani şimdi, o zaman anlaşılmaktadır ki bizim askerimiz yasal düzenlemeler daha yürürlüğe girmeden göreve yollanmış. Anayasa'mız, kanunlarımız ve uluslararası hukuk bu durumda çiğnenmiş olmuyor mu? Daha da vahimi, askerî birliklerimiz görev yapacakları mevzuatın, yaşanan bir uyuşmazlığın nasıl çözüleceğinin hukuki bir zemine bağlanmadığı bir cepheye sürüklenmiş ve orada hâlâ görev yapmakta olmuyor mu? Yani bunları da konuşmak durumundayız. Madem niye o zaman hemen geçirmedik arkasından, tartıştıktan sonra da şimdi geliyor? Buna da belki bir izahatınız olur.

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Nuh Bey, buyurun lütfen.

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI LİBYA DAİRE BAŞKANI MEHMET FAZIL
ŞEKERCİ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, saygıyla

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :135

selamlarım.

Sayın vekiller, Libya'daki anlaşma, uluslararası metinlerin onaya girme süreci hakkındaki kafa karışıklığında haklısınız. Tüm uluslararası toplumda bu kafa karışıklığı maatteessüf var.

Özetle izah etmeye çalışayım: Libya'da uluslararası toplumun meşru olarak tanıdığı, parlamentolar arası diplomasiyi de yürütmekte olduğumuz bir Temsilciler Meclisi var. Libya'da yine, Birleşmiş Milletlerin, Türkiye dâhil uluslararası toplumun "Serrac" olarak tanıdıkları Trablus'ta yerleşik Millî Birlik Hükûmeti mevcut. Bu her iki kurum uluslararası toplum ve Türkiye tarafından meşru olarak tanınırken ülke içerisindeki ayrılıklardan dolayı, Türkiye'nin aşmaya çalıştığı ayrılıklardan dolayı Meclis ve Hükûmet birbirlerini tanımıyorlar. Bu çerçevede de doğrudur, anlaşma olarak imzalanan metinler Meclis onay gerektirdiği için Meclis, Hükûmetin imzaladığı anlaşmaları onaylamıyor çünkü bu anlaşmayı hazırlayan kurumu "entité"yi tanımıyorum diyor. Bu Libya hukukundan kaynaklanan durum. Libya hukukunun bir diğer veçhesi var: Hükûmet, meşru tanınan, uluslararası imza atmaya yetkisi bulunan Hükûmet "mutabakat muhtırası" ismi altındaki imzaladığı evrakları Meclise sunmadan kabine onayıyla yürürlüğe alabiliyor. 2019'da da 2020 yılında da Libya tarafıyla imzaladığımız tüm metinler mutabakat muhtırası olarak imzaya yetkisi olduğu beyanı üzerine Hükûmetin, Libya Hükûmetinin imzalanmış

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :136

metinlerdir. Nitekim, 2019'da imzalanan metinleri bir önceki hükümet imzaladığı hâlde mevcut hükümet de göreve gelir gelmez yazılı olarak bu metinleri tanıdığını, yürürlükte olduğunu ülkemizde yazılı olarak beyan etmiştir. Dolayısıyla, bugün, 2019'daki metnin bir unsuru, bir uzantısı olarak yüce Meclisin onayına sunulan metin yine Libya tarafında Hükümet onayı ile yürürlüğe girecektir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Bu iki unsur birbirini tanımıyor zaten, Hükümet ve Meclis. Türkiye Cumhuriyeti Meclisi tanıyor mu Bingazi'deki?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI LİBYA DAİRE BAŞKANI MEHMET FAZIL ŞEKERCİ - Meclisi tanıyoruz efendim ve hatta memnuniyetle arz etmek isterim ki telkinlerimiz çerçevesinde, geçen seneki Türkiye ziyaretinden sonra Libya Meclis Başkanının ön almasıyla Libya Temsilciler Meclisinde bir Türkiye Dostluk Grubu kuruldu. En kısa zamanda iki ülke parlamenter diplomasisini geliştirmek için dostluk gruplarını bir araya getirmek üzere çalışmalarımız devam ediyor.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Dolayısıyla mutabakat zaptı çerçevesinde hükümetin onaylamasıyla alakalı kabinenin onayıyla yürürlüğe girmesinde kendi iç işleyişi bakımından herhangi bir sorun gözüküyor yani karşı taraftaki onay hükümet nezdinde devam ediyor kendi iç sorunundan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :137

kaynaklı. Dolayısıyla da BM tarafından kabul edilen meşru bir hükümet.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Ben bir mahkeme kararını sormuştum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI LİBYA DAİRE BAŞKANI MEHMET FAZIL
ŞEKERCİ - Teşekkürler efendim.

Bahsettiğiniz 2022 yılında imzalanan hidrokarbon iş birliği mutabakat muhtırası. Libya'da bir yerel mahkeme tarafından yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır hakkında. 2 veya 3 sivil avukatın girişimleri çerçevesinde Libya Hükümetiyle konuyu görüşüyoruz, kendi iç mevzuatlarına göre sorunu çözeceklerini bizimle paylaşıyorlar. Önerdikleri yol üstünden biz de yürümeye hazırız. Mutabakat muhtırasıyla ilgili durum bu olmakla beraber, 2 ülke Enerji Bakanlıkları arasındaki resmî temaslar devam etmekte ve gene 2 ülkenin enerji sektörleri karşılıklı fayda çerçevesinde birtakım çalışmaları, projeleri somutlaştırmak üzere temaslarını da yürütmekteler.

Arz ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Libya Devleti Millî Birlik

Hükümeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :138

Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna

Dair Kanun Teklifi

MADDE 1- (1) 1 Mart 2024 tarihinde Antalya'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükümeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin Mutabakat Muhtırası"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :139

Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/2343) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

BAŞKAN FUAT OKTAY - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizin son maddesi İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/1603) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekreteryası için Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif, İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş tarafından

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :140

3/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve 4/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Dışışleri Komisyonunda, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DIŞIŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Komisyon Başkanı, değerli milletvekilleri; 1992 yılında ülkemiz öncülüğünde kurulan ve 13 üyesi bulunan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının en önemli bağlı kuruluşlarından birisi de KEİ Parlamento Asamblesi'dir, KEİPA. KEİPA, 26 Şubat 1993'te ülkemizin yanı sıra Arnavutluk, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna'nın Parlamento Başkanlarının İstanbul'da bir araya gelerek KEİ Parlamento Asamblesi kuruluş deklarasyonunu kabul etmesiyle faaliyetlerine başlamıştır. Kurulduğu günden beri üyeleri arasındaki pek çok ihtilafa rağmen, hâlen varlığını sürdüren KEİ, geniş Karadeniz havzasındaki en kapsamlı ekonomik iş birliği teşkilatı olması hasebiyle eşsiz bir kuruluştur. KEİ ülkelerinin ulusal parlamentoları arasındaki yakın iş birliğini sağlamasından ötürü KEİPA'ya da büyük önem vermekteyiz. Bu sebeple, ülkemiz KEİ Sekreteryasının yanı sıra KEİPA Sekreteryasına da ev sahipliği yapmaktadır. KEİPA Ev Sahibi Ülke Anlaşması 25 Nisan 2002

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :141

tarihinde Kiev'de ölkemiz ile KEİPA adına KEİ Sekreteryası arasında imzalanmıştır. KEİPA Ev Sahibi Öлке Anlaşmasına göre sekreteryaya yerleşkesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tahsis edilmesi gerekmektedir. KEİPA Sekreteryası 2017 yılına kadar Dolmabahçe Sarayı'ndaki Harekat Köşkü'nde faaliyet göstermiş, daha sonra İstanbul Beşiktaş'ta Levent Mahallesi'ndeki başka bir binaya taşınmıştır. KEİPA Ev Sahibi Öлке Anlaşması'nın 5'inci maddesi ile 18'inci maddesinin bazı fıkralarının KEİPA Sekreteryasının eski yerleşim yerine atıf yaptığı gerekçesiyle söz konusu maddelerin değiştirilmesi ve güncel yerleşim yeri adresinin bir tadil protokolüyle Ev Sahibi Öлке Anlaşması'na yansıtılması gereği hasıl olmuştur. Söz konusu, değişiklikleri içeren Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile KEİ arasında KEİPA Uluslararası Sekretaryası için Ev Sahibi Öлке Anlaşması Tadil Protokolü 11 Mart 2022 tarihinde Antalya'da imzalanmış olup iç hukuk onay süreci başlatılmıştır. KEİPA Sekreteryasının 2017 yılından beri faaliyet göstermekte olduğu yeni adresinin Ev Sahibi Öлке Anlaşması'nın bir an önce yansıtılması önem arz etmektedir. Bu mülahazalarla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Uluslararası Sekretaryası için Ev Sahibi Öлке Anlaşması Tadil Protokolü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi'nin kabul edilmesini yüksek tensiplerinize sunuyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :142

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KARADENİZ EKONOMİK
İŞBİRLİĞİ (KEİ) TEŞKİLATI ARASINDA KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

PARLAMENTER ASAMBLESİ (KEİPA) ULUSLARARASI
SEKRETARYASI İÇİN

EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASI TADİL PROTOKOLÜNÜN
ONAYLANMASININ

UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 11 Mart 2022 tarihinde Antalya'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekretaryası İçin Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolü"nün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :143

edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Komisyon sözcülerimizle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1603) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışışleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışışleri

Uzman:

Sayfa :144

Ankara

BAŞKAN FUAT OKTAY - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Bu şekilde gündemimizde bulunan tüm maddeleri tamamlamış oluyoruz.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, tekliflerin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonumuzda bugün kabul edilen kanun tekliflerine ilişkin hazırlanacak raporlara ilişkin muhalefet şerhi vermek isteyen üyelerimizin şerhlerini en geç 18 Kasım 2024 Pazartesi günü saat 14.00'e kadar Başkanlığa göndermelerini rica ediyorum.

Değerli arkadaşlar, gündemimizde görüşülecek başka bir konu bulunmamaktadır. Sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus var mı, başka herhangi bir husus? Yok, ilave bir husus yok.

Dolayısıyla, Dışışleri Komisyonumuzun 28'inci Yasama Dönemi 12'nci Toplantısını kapatıyorum.

Komisyon üyelerimize, Bakan Yardımcımıza, bakanlıklarımızın ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Dışişleri Kom.
Tarih:14/11/2024 Saat :

Stenograf:

Kayıt:Dışişleri

Uzman:

Sayfa :145

kurumlarımızın çok değerli temsilcilerine, yine aynı şekilde stenograflarımıza ve tüm katkı veren uzman arkadaşlarımıza, basınımızın değerli temsilcilerine yürekten teşekkür ediyorum.

Bugünkü çoklu katılımlarınızdan dolayı da ben özellikle teşekkür ediyorum. Son derece zevkli, renkli bir Komisyon toplantısı oldu.

Tekrar teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

Kapanma Saati: 15.50